

*ЙОГАНН ВОЛЬФГАНГ
ФОН ГЕТЕ
(1749 — 1832)*

**«БОГ ДАВ КОЖНОМУ
НАРОДОВІ ПРОРОКА,
ЩО ГОВОРИТЬ НА
ЙОГО ВЛАСНІЙ МОВІ»**

— *Йоганн Вольфганг фон
Гете*

ЙОГАНН ВОЛЬФГАНГ ГЕТЕ

❖ *Йоганн Вольфганг Гете (— 28.08.1749, Франкфурт-на-Майні - 22.03.1832, Веймар) — німецький письменник, філософ, природодослідник і державний діяч. Гете — син заможного імперського радника Йоганна Каспара Гете і Катаріни Єлизавети, у дівоцтві Текстор, дочки високого посадовця Франкфурта.*

ЙОГАНН ВОЛЬФГАНГ ГЕТЕ

❖ В автобіографічній книзі «Поезія і правда» він так писав про своє народження: **«Двадцять восьмого серпня 1749 року, опівдні, з дванадцятим ударом дзвону, я з'явився на світ у Франкфурті-на-Майні. Розташування сузір'їв було сприятливим...»**

Поет був переконаний, що розташування планет впливає на долю і у Всесвіті кожному відведене особливе місце, оскільки людина — суттєва частинка Космосу. Його заповнене найрізноманітнішими заняттями та пошуками життя було суворо підпорядковане внутрішній дисципліні. Він вибудовував свою біографію за ретельно обдуманим і лише йому відомим планом.

ЙОГАНН ВОЛЬФГАНГ ГЕТЕ

❖ У дитинстві Гете вивчав мови, зокрема і старосврейську, малювання, займався їздою верхи і фехтуванням. Крім традиційного комплексу гуманітарних знань і фізичних вправ, у домашню освіту Гете входили і природничі науки — обставина, що відіграла значну роль у майбутньому розвитку його наукових зацікавлень.

ЙОГАНН ВОЛЬФГАНГ ГЕТЕ

❖ У 1765 р. батько відправив Гете у Лейпцизький університет вивчати правознавство, проте юного студента більше вабило кипуче літературне та театральне життя цього значного торгового та культурного міста Німеччини. Навчання у Лейпцигу було перерване серйозною хворобою, тому наступні півтора року він провів удома. Навесні 1770 р. Гете переїхав у Страсбург, щоб, за наполяганням батька, закінчити свою університетську освіту. Тут, у Страсбурзі, слухання лекцій із анатомії, хімії та юриспруденції Гете перемишував із доволі інтенсивною літературно-культурною діяльністю. На цей період припало його знайомство, а згодом — і дружба з Г.Г. Гердером, яке Гете пізніше назве «найзначнішою подією» у його житті. У Страсбурзі Гете пережив і перше кохання до дочки сільського пастора — 16-річної Фридеріки Бріон, котрій присвятив найкращі ліричні вірші цього періоду.

ЙОГАНН ВОЛЬФГАНГ ГЕТЕ

❖ 6 серпня 1771 р. Гете захистив дисертацію й отримав ступінь ліценціата права.

Після повернення додому батько відправив його у Вецлар, що неподалік Франкфурта. Тут, в імперській судовій палаті, Гете повинен був практикуватися, хоча всі його думки були зорієнтовані на літературу. У Вецларі Гете закохався в Шарлотту Буфф, дочку місцевого чиновника, на той час заручену. Нерозділене кохання і спричинило появу роману «Страждання юного Вертера», як і цілого ряду ліричних віршів.

ЙОГАНН ВОЛЬФГАНГ ГЕТЕ

❖ Дослідники підраховали, що Гете написав понад 1600 віршів, які народжувалися як відгуки на безпосередні життєві враження та переживання. Він цілковито підпадав під владу нахлинутого відчуття, але водночас Гете завжди скромний і коректний у передачі ліричних переживань. Початок творчого шляху Гете пов'язаний з літературним рухом, представники якого виступали під гаслом «Буря і натиск!». Себе ці поети і драматурги називали «штюрмерами» — від німецької назви «Sturm und Drang».

ЙОГАНН ВОЛЬФГАНГ ГЕТЕ

❖ У 1775 р. Гете прийняв пропозицію Саксен-Веймарського герцога Карла-Августа і переїхав у Веймар, де взяв на себе цілий ряд державних обов'язків, став першим міністром герцога, отримав титул таємного радника. Дослідник творчості Гете, — Н.Н.Вільмонт так пояснював мотиви цього вчинку: *«Від'їжджаючи у Веймар, Гете плекав надію радикально покращити суспільні відносини хоча б на невеличкому клатті німецької землі, у володіннях Карла-Августа, з тим, щоб цей клопоть землі був взірцем для всієї країни і проведені на ньому реформи стали б прологом загальнонаціонального перевлаштування німецького життя».*

ЙОГАНН ВОЛЬФГАНГ ГЕТЕ

Гете незабаром переконався, що це були марні сподівання, оскільки герцог, зрозуміло, забув про свої добрі наміри. Гете поступово звузив коло своїх обов'язків, залишивши лише опікування театром і навчальними закладами, а 3 вересня 1786 р. взагалі утік із остогидлого веймарського придворного світу. Два роки він провів в Італії, де вивчав античне та ренесансне мистецтво, сам пробував свої сили в живописі, але потім повернувся у Веймар і залишав його лише заради короточасних поїздок у Карлсбад, Марієнбад і в інші місця для поліпшення здоров'я. Усе життя Гете тепер проминало у Веймарі, де до нього прийшло світове визнання, розкрився його універсальний талант поета та прозаїка, драматурга та літературного критика, театрального постановника, актора, художника і археолога.

ЙОГАНН ВОЛЬФГАНГ ГЕТЕ

❖ *Які б творчі задуми не вабили Гете, він завжди незмінно повертався до поезії. Форми і жанри його ліричних творів змінювалися, як змінювалися з роками та десятиліттями й погляди геніальної людини, котра жила напруженим духовним життям. Іншими ставали його погляди на людину, на взаємовідносини націй і класів. Гете схилявся до думки, що єдиною силою, здатною пом'якшити звичай, є мистецтво, що тільки краса робить шляхетною кожну людину зокрема і весь світ цілому.*

ЙОГАНН ВОЛЬФГАНГ ГЕТЕ

❖ *Талантові Гете була притаманна універсальність. Відтворити у слові різноманітні історичні епохи, виразити сильні почуття, почасти антагоністичні, розгадати таємниці людських вчинків, проникнути в надра природи — все це властиво Гете.*

ЙОГАНН ВОЛЬФГАНГ ГЕТЕ

❖ Помер Йоганн Вольфганг Гете 22 березня 1832 року у Веймарі. Йоганн Вольфганг фон Гете. Він увійшов в історію як найвидатніший поет і універсальний геній німецької літератури.

**«ДАВАЙТЕ
ЖИТИ, ПОКИ
МИ ЖИВИ»**

— Йоганн Вольфганг фон

Гете